

Marharyta Chuprina

*Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Enterprise Management
National Technical University of Ukraine
«Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute»*

Olena Savytska

*Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Enterprise Management
National Technical University of Ukraine
«Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute»*

Svitlana Perminova

*Candidate of Pedagogical Sciences,
Associate Professor at the Department of Enterprise Management
National Technical University of Ukraine
«Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute»*

Чупріна М.О.

*к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту підприємств
Національного технічного університету України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»*

Савицька О.М.

*к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту підприємств
Національного технічного університету України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»*

Пермінова С.О.

*к.п.н., доцент, кафедри менеджменту підприємств
Національного технічного університету України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»*

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-295-1-135>

DEVELOPMENT OF DIGITALIZATION OF EDUCATION IN THE CONTEXT OF TRANSFORMATION AND MANAGEMENT OF ECONOMIC PROCESSES IN UKRAINE

РОЗВИТОК ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНИМИ ПРОЦЕСАМИ В УКРАЇНІ

Цифровізація постає однією з визначальних тенденцій розвитку людської цивілізації, яка формує більш інклюзивне суспільство та кращі механізми управління, розширює доступ до освіти, освітніх процесів, механізмів управління ВНЗ та освітніх послуг, підвищує якість та охоплення державних послуг у сфері освіти та розширює спосіб співпраці людей. На думку авторів, саме освіту доцільно розглядати як один з базових елементів екосистеми (цифрових) інновацій та цифрової економіки взагалі.

Перехід до цифрового суспільства, широкомасштабна пандемія COVID-19, воєнний стан в Україні, вимагають комплексної роботи над побудовою екосистеми цифрових рішень у сфері освіти, включно зі створенням безпечного електронного освітнього середовища, забезпеченням необхідної цифрової інфраструктури закладів та освітніх установ освіти і науки, підвищення рівня цифрової компетентності,

цифровою трансформацією процесів та послуг, а також автоматизацією збору і аналізу даних.

Функціонування вітчизняної сфери освіти в умовах переходу до цифрового суспільства спрямовано на використання потенціалу нових цифрових освітніх моделей, розроблення стратегічних інституційних відповідей на змінний ландшафт цифрового навчання як у питаннях управління, організації освітнього процесу, комунікації, оцінювання навчальних досягнень, так і стосовно створення й використання цифрового освітнього контенту. Отже, серед першочергових завдань, які відображають потреби науково-методичного забезпечення освітньої діяльності на всіх рівнях освіти сьогодення та будуть актуальними у період повоєнного відновлення України можна виділити [1]:

- теоретичне обґрунтування і методичний супровід різних моделей інформаційно-освітнього середовища для задоволення освітніх потреб здобувачів освіти;
- створення цифрового контенту з різних галузей знань для різних рівнів освіти та забезпечення відкритого доступу до нього усіх учасників освітнього процесу;
- педагогічне проєктування і психологічний супровід адаптивних інформаційно-цифрових дидактичних систем, побудованих з урахуванням особливостей психічного розвитку здобувачів освіти, їх пізнавальних інтересів та інтелектуальних здібностей;
- формування інформаційно-цифрових компетентностей педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників та способи їх сертифікації відповідно до функціоналу діяльності;
- методичні особливості виховного процесу в умовах віртуального освітнього середовища, медіа-освіта і безпека здобувачів у кіберпросторі.

Одним із головних засобів, який спрямований на впровадження в освітній процес на всіх рівнях сучасних інформаційно-комунікаційних технологій з метою розвитку навичок аналізу достовірності отримуваної інформації, застосування критичного мислення та максимального використання в навчальних цілях різноманітного мультимедійного контенту, інтенсифікація освітнього процесу за рахунок застосування інтерактивних методів навчання, цифровізації освіти є створення Національної платформи цифрової освіти (НПЦО) [2].

Посилення інтеграції, підвищення ефективності та впровадження інновацій – це основні механізми, за допомогою яких цифрові технології сприяють удосконаленню освітнього процесу.

За результатами проведеного дослідження у 2018 році чисельність аудиторії найбільш популярних платформ стрімко зростає, й аудиторія деяких платформ зіставна з чисельністю користувачів Інтернету взагалі (рис. 1) [3].

Цифрові платформи є тією організаційною основою, за допомогою якої в основному і відбувається трансформація економічного устрою. Нині саме цифрові платформи є найбільш актуальним та вагомим напрямом розвитку цифрової економіки та найбільш очевидним її проявом. Цифрові платформи виступають механізмом, за допомогою якого здійснюється перехід у цифрову форму більшості напрямів економічної та суспільної діяльності [3].

За результатами проведеного дослідження у 2019-2022 рр. для організації дистанційного навчання в умовах пандемії і воєнного стану респонденти найбільше використовували такі цифрові інструменти: Viber – 78,4%; Zoom – 65,4%; сайт навчального закладу – 23,5%; Google Apps for Education – 20,2%; Мій Клас – 19,5%; Електронний щоденник – 15,4%; Навчальна платформа навчального закладу – 14,3%; Telegram – 13,3%; Jitsi Meet – 13,1%; Padlet – 1,0%; Flipped Classroom – 10,9%. Ознакою цифровізації освітнього процесу у ВНЗ освіти є впровадження LMS Moodle та хмаро-орієнтованих середовищ Google Workspace, Microsoft Teams,

що забезпечують як доступ до освітнього контенту, так і неперервний освітній процес та моніторинг навчальних досягнень здобувачів освіти [1].

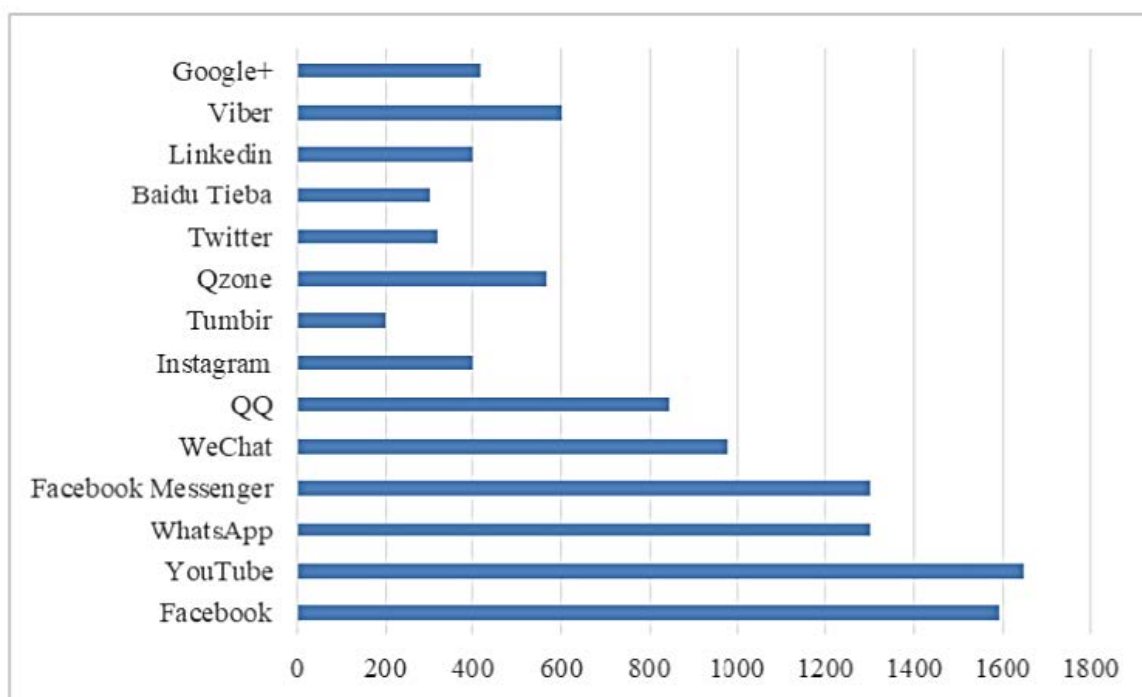

Рис. 1. Кількість активних користувачів в популярних соціальних мережах станом на січень 2018 р. (млн. осіб)

Джерело: складено авторами на основі [3]

Зазначимо, що впровадження цифрової трансформації освіти в Україні спрямовано на забезпечення сприятливих умов для [4]:

- розвитку умінь навчатися самостійно, виокремлювати найбільш цінний матеріал для саморозвитку;
- формування мобільності особистості, умінь швидко адаптуватися до умов, що змінюються непередбачувано і стрімко;
- посилення мотивації до самоосвіти та саморозвитку;
- охоплення різноманітної аудиторії (контент стає персоналізованим), забезпечення співпраці та інтегративності;
- побудови індивідуальної освітньої траєкторії;
- навчання у найбільш зручних умовах – комфортному темпі, але з оптимальним використанням часу, виокремленого для виконання певних завдань.

Автори представленої наукової публікації поділяють думку фахівців Українського центру економічних та політичних досліджень ім. О. Разумкова, що для подолання викликів у сфері цифровізації та посилення сильних сторін на міжнародному та національному рівнях доцільно [5]: сприяти формуванню цифрової сумісності між країнами світу; нівелювання цифрового «розриву» у спосіб посилення цифрового розвитку та створення надійних технологій для всіх; підвищення рівня статистичних систем для адекватного та безперервного відстеження процесів впровадження цифрових технологій; створення фонду підтримки, кошти якого мають спрямовуватися на розбудову цифрової інфраструктури кожної країни.

Література:

1. Кремень В.Г., Биков В.Ю., Ляшенко О.І., Литвинова С.Г., Луговий В.І., Мальований Ю.І., Пінчук О.П., Топузов О.М. Науково-методичне забезпечення цифровізації

освіти України: Наукова доповідь загальним зборам НАПН України «Науково-методичне забезпечення цифровізації освіти України: стан, проблеми, перспективи», 18-19 листопада 2022 р. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*, 4 (2), 1-49. URL: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2022.4223>.

2. Іщенко А.Ю. Національна платформа цифрової освіти як пріоритетний інструмент оновлення вітчизняної освітньої системи. *Національний інститут стратегічних досліджень. Головна / Дослідження / Гуманітарний розвиток (28.05.2020)*. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2020-05/cyfrova_osvita.pdf.

3. Popular Social Media Sites Right Now. URL: <https://smallbiztrends.com/2016/05/popular-socialmedia-sites.html>.

4. Кучерак І.В. Цифровізація та її вплив на освітній простір у контексті формування ключових компетентностей. *Інноваційна педагогіка. Теорія і методика професійної освіти*. Випуск 22. Т. 2. 2020. С. 91-94. URL: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2020/22/part_2/22.pdf. DOI: <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2020/22-2.20>

5. Цифровізація: переваги та шляхи подолання викликів. URL: <https://razumkov.org.ua/statti/tsyfrovizatsiia-perevagy-ta-shliakhy-podolannia-vyklykiv>.